

PRÁVNICKÁ
FAKULTA

Posudek oponenta disertační práce

Student: Mgr. et Mgr. Lukáš Ryšavý

Název práce: **Pravomoc rozhodců pro projednávání majetkových sporů (z pohledu jejich nezávislosti a nestrannosti)**

Oponent: JUDr. Klára Drličková, Ph.D.

Pracoviště: Katedra mezinárodního a evropského práva, Právnická fakulta MU

I.

Zhodnocení významu pro obor

Předkládaná disertační práce se věnuje problematice nestrannosti a nezávislosti rozhodců se zaměřením na srovnání české a německé právní úpravy v této oblasti. Nemám nejmenších pochyb, že téma nestrannosti a nezávislosti je v (mezinárodním) rozhodčím řízení stále aktuální, je opětovně zájem odborné literatury, judikatury i sjednocujících iniciativ (viz např. revize IBA Guidelines on Conflict of Interests z roku 2014). Lze souhlasit s autorem práce, že v českém odborném prostředí neexistuje ucelený komplexní rozbor této problematiky, o to spíše srovnání české úpravy se zahraniční. Dílčí aspekty této problematiky však řešeny byly. Autor v práci na tyto zdroje reflektuje, bylo by však vhodnější, kdyby stav vědění v České republice v úvodu práce shrnul. I když mám k práci výhrady (viz dále), konstatuji, že zpracování tohoto tématu je v České republice přínosem pro oblast rozhodčího řízení a přispívá do odborné diskuse v této oblasti.

II.

Postup řešení problému (cíle, metody, výsledky, přínos)

Nejprve je nutné se zastavit u názvu práce. Dle mého názoru není název práce vhodně zvolen a samotný obsah práce mu zcela nekoresponduje. Autor práce spojuje nestrannost a nezávislost s pravomocí rozhodců, aniž by toto bylo hlouběji analyzováno (na s. 12 je pouze konstatováno, že na pravomoc lze nahlížet více způsoby). Domnívám se, že toto bylo nutné v práci blíže osvětlit, o to spíše, že pravomoc rozhodců je pravidelně spojována pouze s otázkou existence platné rozhodčí smlouvy a přivolení státu konat rozhodčí řízení v dané otázce. Navíc, v samotném jádru práce se autor dle mého názoru k vlastní otázce pravomoci již nevrací.

Druhým problémem, který v práci spatřuji, je vymezení, na jaké rozhodčí řízení se autor zaměřuje. Na vnitrostátní či mezinárodní? Obchodní i investiční? Spotřebitelské? A pokud chtěl práci pojmut komplexně, mělo to být jasně uvedeno. S ohledem na to, že volí českou a německou úpravu usuzuji, že chtěl zahrnout vnitrostátní i mezinárodní rozhodčí řízení, protože oba státy mají v zásadě jednotnou úpravu pro oba druhy. Na druhou stranu, specifika mezinárodního rozhodčího řízení by měla být zohledněna, což dle mého názoru není v práci

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.

PRÁVNICKÁ FAKULTA

vždy zřejmé. Ještě větší problém spatřuji v tom, že se autor nevyhranil k investiční arbitráži. Domnívám se, že nůžky mezi obchodní a investiční arbitráží se stále více rozvírají. Z práce není zcela zjevné, zda závěry z ní plynoucí platí pouze pro obchodní arbitráž či nikoli. O to více je matoucí, že autor na řadě míst práce odkazuje na informace relevantní právě pro investiční arbitráž. V úvodu pak ještě najdeme i příklady ze spotřebitelského rozhodčího řízení. S ohledem na rozdíly mezi jednotlivými druhy rozhodčího řízení by kvalita práce výrazně prospěla, kdyby se vůči nim autor jasně vymezil.

K vymezení cílů práce jako takových nemám připomínky. Cílem práce mělo být vymezení pojmů nestrannost a nezávislost včetně srovnání rozhodců a soudů, oboje ve srovnání české a německé úpravy. Dle mého názoru však nebyly zcela vhodně zvoleny pracovní hypotézy – hlavní i dílčí. Pokud autor následně jako hlavní metodu volí komparaci, měly tomu korespondovat i hypotézy. Ty měly být jasně nastaveny ve smyslu srovnání rozhodčího a soudního řízení (k tomuto směřují dílčí hypotézy), ale zároveň směrem ke srovnání české a německé úpravy. Navíc, samotný obsah práce ne zcela koresponduje cílům. Autor se zabývá nestranností a nezávislostí v nejširším možném kontextu (včetně např. důsledků pro rozhodčí nález). To sice odpovídá otázkám uvedeným na s. 22, které však mají daleko širší záběr, než předpokládá cíl práce a hypotézy. Vymezený cíl práce, nastavené hypotézy a následný obsah práce měly být lépe provázány. Není tak zcela zřejmé, k čemu autor v práci chce dospět. Obecné závěry platné pro rozhodčí řízení? Srovnání dvou národních úprav? Nelze říci, že by práce postrádala linii, ta však je spíše koncipována jako odpovědi na otázky uvedené na s. 22.

K výčtu použitých metody nemám připomínky. Mám však výhrady k uplatnění metody komparace. Dle mého názoru autor „zahodil“ potenciál, který se zde v souvislosti s německou úpravou nabízel. Kvalita práce by významně prospěla, kdyby autor jasně stanovil, která úprava je comparatem a která comparandem a co bude tertium comparationis. Jedním z nich právě mohl být rozdíl mezi soudci a rozhodci, pokud jde o nestrannost a nezávislost (čemuž se autor v práci ostatně důkladně věnuje). Lépe mohl být zdůvodněn i výběr německé úpravní úpravy. Autor se odvolává pouze na časté česko-německé vztahy. To však ještě neznamená, že spory z těchto vztahů jsou také v Německu řešeny. Dobrým důvodem mohlo být například to, že německý zákonodárce na rozdíl od českého zcela přijal Vzorový zákon UNCITRAL o mezinárodní obchodní arbitráži.

Bez ohledu na výše uvedené však konstatuji, že předkládaná práce přináší konkrétní výsledky, které jsou patrné i ze závěru práce (ačkoli se autor mohl věnovat více zhodnocení hypotéz). Autor dle mého názoru v zásadě naplnil své cíle – vymezil klíčové pojmy, věnoval se podrobné analýze všech relevantních aspektů této problematiky v českém a německém právním řádu včetně reflexe na srovnání se soudním řízením. Pokud by se autorovi podařilo lépe uchopit výše uvedené, šlo by o velmi kvalitní práci. Takto se jedná o práci slušnou. Autor prokazuje orientaci v dané problematice, dle mého názoru se nedopouští zásadních věcných chyb. Za hlavní přínos práce považuji ucelené zpracování tématu, využití zahraniční právní úpravy, zhodnocení nedostatků té české a doporučení pro jejich napravení.

K seznamu použitých zdrojů a k práci se zdroji nemám výhrady.

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.

III.

Struktura práce

Struktura práce odráží problémy uvedené výše. Dle mého názoru měly kapitole o pojmech předcházet kapitoly 3 a 4. Až ve třetí kapitole autor vymezuje, co rozumí rozhodčím řízením. Stejně tak kapitola o osobě rozhodce obecně a o zákonných požadavcích logicky musí předcházet vlastní problematice nestrannosti a nezávislosti. Rovněž zahrnutí všech aspektů do kapitoly 5 není příliš šťastné. Dle mého názoru šlo otázky rozdělit do více kapitol, což by práci dodalo na přehlednosti. Rovněž uchopení jednotlivých otázek v kapitole 5 mohlo být jednotnější. V některých částech autor odděleně analyzuje německou a českou úpravu a pak je srovnává; v jiných částech toto není. To nepříspěvá k přehlednosti práce.

IV.

Obsahové připomínky k textu

Kromě výše uvedených celkových připomínek k práci mám rovněž následující dílčí výhrady:

- V úvodu práce autor mohl shrnout stav vědění k dané problematice v České republice.
- Kapitola 2, která je dle mého názoru pro práci klíčová, nejvíce trpí výše uvedenými problémy s nastavením hypotézy a metody. Tato kapitola zůstává někde na pomezí mezi obecnou analýzou a analýzou a srovnání obsahu těchto pojmů v dotčených právních řádech. Mohl z ní jasněji plynout závěr, co tyto pojmy znamenají v českém a německém právu, kde jsou rozdíly. Není např. vůbec zřejmý přínos oddílu 2.9.3., kde autor vůbec na otázky nestrannosti a nezávislosti nereflakuje. Oddíl je jen popisem vývoje mezinárodní úpravy obecně.
- Kapitola 3: Při vymezení rozhodčího řízení autor vůbec nezohledňuje doktrinální přístup, což by v disertační práci mělo být samozřejmé a navíc to má zásadní vliv na otázku postavení rozhodce a napomáhá porozumět právní úpravě analyzovaných otázek. Za problematické považuji i vymezení institucionalizovaného řízení a řízení ad hoc. Autor reflektuje pouze českou úpravu, která nedopovídá mezinárodním standardům, vůbec nezmiňuje, jak je to v Německu. Z této kapitoly také není vždy zjevné, proč danou otázkou autor řeší v kontextu tématu práce. Navíc se nedrží komparace obou úprav. Někde odkazuje jen na českou úpravu, jindy jen na německou.
- Kapitola 5: Na s. 86 autor hovoří o listinách rozhodců jako o něčem pravidelném. Většina mezinárodních rozhodčích institucí takové listiny však nevede. V části 5.3 se autor věnuje postavení rozhodce, aniž by řešil doktrinální přístup (viz i připomínka výše), což je dle mého názoru pro tuto otázku klíčové. Část věnující se fázi uznání a výkonu je velmi povrchní; autor se blíže nevěnuje možnosti uplatnění veřejného pořádku či možnosti uplatnění důvodu dle čl. V(1)(b) Newyorské úmluvy. Trochu to vyvolává dojem, jakoby autorovi na konce práce docházely dechy.
- V práci postrádám reflexi na relevantní judikaturu ESLP věnující se otázkám rozhodčího řízení.

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.

PRÁVNICKÁ FAKULTA

- V práci také rovněž mohl být více zohledněn dokument IBA Guidelines on Conflict of Interest, o kterém lze říci, že představuje jakýsi standard v mezinárodním rozhodčím řízení.

V.

Jazyková a grafická úroveň

Práce není zcela prostá gramatických nedostatků. V práci najdeme překlepy, chyby v použití čárek v souvětí, které jsou o to zjevnější, že autor často používá zbytečně dlouhé věty. Celkově však tyto nedostatky výrazně nesnižují kvalitu práce.

Drobnou výhradu mám k doslovným citacím cizích zdrojů v textu práce. Někde autor používá originální jazyk, někde překlad do češtiny. Toto bylo vhodné sjednotit s tím, že je-li práce psaná v češtině, měl v textu figurovat český překlad a originální text měl být například umístěn do poznámky pod čarou.

Autor mohl rovněž věnovat pozornost důslednějšímu používání zkratk. U některých pojmů používá zkratku, aby následně opět použil celý název. Autor rovněž různě umisťuje odkazy na poznámky pod čarou.

Ačkoli důkladně neznám citační standard používaný pro práce odevzdávané na Právnické fakultě UPOL, zdá se, že ho autor dodržuje a že formát citací je v práci jednotný.

VI.

Otázky k obhajobě

- 1) Mohl by se autor vyjádřit k výše uvedené výtce týkající se listiny rozhodců? Jaký je dnes standard u hlavních mezinárodních rozhodčích institucí? Mohl by autor v tomto ohledu srovnat RS při HK ČR a AK ČR a DIS?
- 2) Mohl by se autor vyjádřit k tomu, jakou roli při vymezení nestrannosti a nezávislosti hraje zastávaná doktrína rozhodčího řízení a jak se případně odráží ve zkoumaných právních úpravách?
- 3) Mohl by autor závěry ohledně dotčených právních úprav konfrontovat s IBA Guidelines? Jsou obě úpravy v souladu s trendem nastoleným tímto dokumentem?
- 4) Mohl by autor blíže uvést, proč řadí otázku nestrannosti a nezávislosti pod článek V(1)(d) Newyorské úmluvy?
- 5) Mohl by autor uvést, zda tato otázka byla řešena v rámci veřejného pořádku dle článku V(2)(a) a zda je mu znám nějaký případ, kdy došlo k odmítnutí uznání nálezu?
- 6) Mohl by autor rovněž uvést, zda by otázku nestrannosti a nezávislosti nebylo možné namítnout v rámci článku V(1)(b)? A jaký je pak vztah k článku V(2)(b)?
- 7) Zabýval se otázkou nestrannosti a nezávislosti rozhodců i ESLP v rámci své judikatury k článku 6 EÚLP? Jaké jsou jeho závěry?

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.

**PRÁVNICKÁ
FAKULTA**

Autor ve své disertační práci **prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru. Práce **splňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru. **Práci proto doporučuji k obhajobě.**

V Brně dne 20.3.2017

Delčák
Podpis oponenta

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.

